

HRČAK JUČER, DANAS, SUTRA

Jadranka Stojanovski
Sveučilište u Zadru, Institut Ruđer Bošković

JUČER

Sve je započelo u Kazališnoj kavani...

Pogled unazad

- 2003. g. – od 223 hrvatska znanstvena i stručna časopisa samo 9% ima digitalnu inačicu s raspoloživim cjelovitim tekstom (Konjević Sofija)

Pogled unazad – hrvatski časopisi

slaba vidljivost

teškoće u distribuciji

mali broj pretplatnika, mahom lokalnih

slaba posudba, slabo korištenje, slabo čitanje, slaba vidljivost

slaba citiranost

nedovoljno financiranje

slaba infrastruktura, posebice ICT

nedostatak ekspertize u online izdavaštvu

- neredovitost izlaženja
- slaba učestalost izlaženja
- nedovoljna zastupljenost izvornih znanstvenih radova
- nedostatak zadovoljavajućeg recenzijskog postupka
- “lokalna” uredništva
- nedovoljan broj radova sa stranim (ko)autorima
- nedostatak standardizacije
- nedostatak (nužnih) promjena

JEDNOM DAVNO...

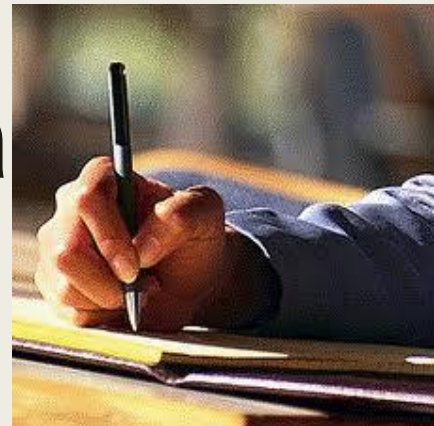
...2004. godine Tibor Toth je okupio malu grupu knjižničara i informacijskih stručnjaka na kavi...

Važnost hrvatskih časopisa

- istraživanja od lokalnog (regionalnog) interesa - na tragu Leidenskog manifesta
- kvalitetan rad uredništva s, prvenstveno mlađim, istraživačima
- razvijanje vještina uredničkog i izdavačkog posla, posebno u digitalnom i umreženom okruženju
- smanjivanje raskoraka između znanosti i primjene unutar zajednice, gospodarstva
- koristi za "znanstvenu i akademsku kulturu" - etička pitanja znanstvenog izdavaštva i učenje o znanstvenoj čestitosti
- građenje reputacije (lokalne) znanstvene zajednice
- važnost i relevantnost teme neće se uvijek reflektirati u citatima (ali hoće npr. u broju učitavanja i drugih pokazatelja)

Važnost hrvatskih časopisa (nast.)

- manji troškovi objavljivanja obzirom na visoke APC
- olakšani pristup znanstvenoj zajednici (OA ili niže cijene)
- očuvanje kulture zajednice
- **prozor za svijet** - da vidi kvalitetu male akademske zajednice i **vrata u svijet** da mi iz male akademske zajednice možemo napraviti prvi korak u globalnu zajednicu

Zašto je važno objavljivanje na hrvatskom jeziku?

- razvoj terminologije na hrvatskom jeziku
- dostupnost sadržaja široj čitalačkoj publici (nema barijera stranog jezika)

Ideja - inicijativa

potekla je iz
Hrvatskog
informacijskog i
dokumentacijskog
društva – HID
<http://www.hidd.hr/>

na temelju spoznaja
o portalima
te vidjevši da je
malen broj domaćih
časopisa na mreži,
a redakcije se
“snalaze”
na razne načine pri
dolasku na mrežu

izrađen
inicijativni
dokument –
idejni projekt o
izradi portala

Inicijativu supotpisali su:

1. Hrvatsko knjižničarsko društvo (www.hkdrustvo.hr/)
2. Hrvatski informatički zbor (www.hiz.hr)
3. Zagrebačko arhivističko društvo (www.daz.hr/zad/)

poslana na adrese uredništva svih
domaćih znanstvenih –stručnih časopisa

inicijativa je naišla na odobravanje u tridesetak uredništava.

Kronologija

U listopadu 2003. HID je poslao elaborat projekta MZTu, s osnovnim zahtjevima za izvođača projekta "Portal znanstvenih časopisa RH"

HID je ponudio idejni projekt na realizaciju Srcu

Srce je 2004. godine prijavilo MZOŠ prijedlog projekta informacijske tehnologije (*i-projekt*) pod nazivom HRČAK – Portal otvorenog pristupa hrvatskim znanstvenim i stručnim časopisima

MZOŠ krajem 2004. prihvaća projekt

Srce je u roku od godinu dana završilo realizaciju projekta (korištenjem Open Source programske podrške)

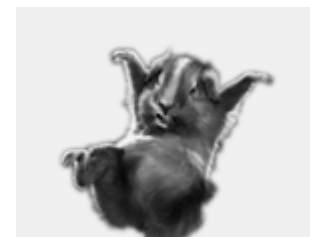
Projektni tim

Članovi iz HID-a: Tibor Tóth, Iva Melinščak Zlodi, Jadranka Stojanovski i Mirjana Mihalić

Članovi iz Srca: Miroslav Milinović, Draženko Celjak, Nino Katić i Nebojša Topolšćak

15. veljače 2006. HRČAK
<http://hrcak.srce.hr> predstavljen
javnosti u Srcu

HRČAK – onda zacrtani ciljevi

- jedinstveni portal za otvoreni pristup svim hrvatskim znanstvenim i znanstveno-stručnim časopisima
- središnji repozitorij za metapodatke o objavljenim radovima
- središnji repozitorij za cjelovite tekstove radova
- razmjena (meta)podataka s međunarodnim arhivima, repozitorijima i bazama podataka

Repozitorij časopisa u otvorenom pristupu kao rješenje za...

- slaba vidljivost
- teškoće u distribuciji
- mali broj pretplatnika, mahom lokalnih
- slaba posudba
- nedovoljno financiranje
- slaba infrastruktura, posebno ICT
- slaba čitanost
- slaba citiranost
- nedostatak ekspertize u online izdavaštvu
-

Original scientific paper
10.5559/di.20.1.03

Combining Work and Family Life in Croatia and Their Influence on Fertility

Anđelko AKRAP ; Faculty of Economics and Business, Zagreb ✉
Ivan ČIPIN ; Faculty of Economics and Business, Zagreb

Fulltext: pdf (1 MB), Croatian, Pages 47 - 68 , downloads: 674 *

1 WoS citation

Abstracts

The dual-earner family is increasingly becoming a norm in the majority of developed countries. The aim of this paper is to investigate how developed is the infrastructure for combining family and work and what type of family models are preferred by employed women in Croatia. In the survey, based on a sample of 1309 employed women aged 20-39, different statistical techniques were applied to find their preferred family model and attitudes on women's labor market position. The results show that a large majority of employed women prefer the dual-earner model, where both parents have paid work outside of the household. Moreover, younger generations of women have more liberal views on women's position in the labor market. To increase women's employment and fertility in the same time is no easy task, but experience from countries where high women's employment rate coexists with higher fertility rate show it is not impossible. We conclude that the lack of possibility for part-time work in Croatia imposes a barrier for women who want to combine professional and family responsibilities.

674
downloads

1293 visits

Keywords

fertility; combining professional and family responsibilities; employed women

[\[Croatian\]](#) [\[German\]](#)

Visits: 1.293 *

OAI-PMH

Pobiranje podataka

- najveći uspjeh HRČAK portala je svakako distribucija sadržaja putem međunarodnih arhiva, repozitorija i baza podataka
- OAI-PMH protokol
- [OpenAIRE](#)
- [Google Scholar](#)
- [OAlster](#)
- [BASE](#)
- ...

???	2395159269
Google Scholar	2230453859
Long Island University	1519449131
ScientificCommons Project, Institute for Media and Communications Management	1115386301
QSensei	669835512
Purdue University Libraries	258244741
Universita degli Studi di Firenz	233742245
Physikalisch-Technische Bundesanstalt	200619227
University of Southampton, School of Electronics and Computer Science	197494146
Yahoo! Research	170370107
Staatsbibliothek zu Berlin	166749589
??? (neka hosting kompanija)	113469311
SAKURA Internet Inc. (Japan)	85430355
Alexa, Amazon Web Services	83940184
University of Cape Town (South Africa)	56570032
Sciencenet, Karlsruhe Institute of Technology	48725663
Bibliotheque La Perouse - Avano, French Research Institute for Exploration of the Sea	39556478
Karlsruhe Institute of Technology	39356766
unitymedia.de	35431461
BASE, Bielefeld University	34601141
ResearchGATE scientific network	29088815
OCLC / WorldCat	5151464
Kyungnam University (Južna Koreja)	5027505
Langfang University (Kina)	2971608
Cornell University Library	37394

DANAS

HRČAK raste i razvija se u okvirima manje-više tradicionalne znanstvene
publicistike

Časopisa: 423

Objavljenih sveščića: 12.441

Ukupno objavljenih radova: 158.539

Objavljenih radova s cjelovitim tekstom: 152.975

Posjećenost časopisa

Statusi časopisa

Interoperabilnost

Prijava novog časopisa

Autori

Prijava radova

10 najnovijih sveščića po datumu izdavanja

1. Journal of Sustainable Development of Energy, Water and..., 4(4), 2016
2. Acta pharmaceutica, 66(4), 2016
3. Arhiv za higijenu rada i toksikologiju, 67(Supplement), 2016
4. Acta Botanica Croatica, 75(2), 2016
5. ADMET and DMPK, 4(3), 2016
6. Journal of Electrochemical Science and Engineering, 6(3), 2016
7. Drvna industrija, 67(3), 2016
8. Journal of Sustainable Development of Energy, Water and..., 4(3), 2016
9. Brodogradnja, 67(3), 2016
10. Acta pharmaceutica, 66(3), 2016

10 zadnje objavljenih sveščića na Hrčku

1. Croatian Journal of Philosophy, 15(3 (44)), 2015
2. Croatian Journal of Philosophy, 15(2 (44)), 2015
3. Croatian Journal of Philosophy, 15(1 (43)), 2015
4. Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, 37(2), 2016
5. Arhiv za higijenu rada i toksikologiju, 26(3), 1975
6. Povijesni prilozi, 50(50), 2016
7. Agronomski glasnik, 30(1), 1968
8. Agronomski glasnik, 16(11-12), 1966
9. Šumarski list, 140(7-8), 2016
10. Dubrovnik Annals, (20), 2016

Lozinka

prijava ▶

Zaboravili ste lozinku?

Osiguran kontinuirani razvoj

- HRČAK tim Srca
- HRČAK savjet

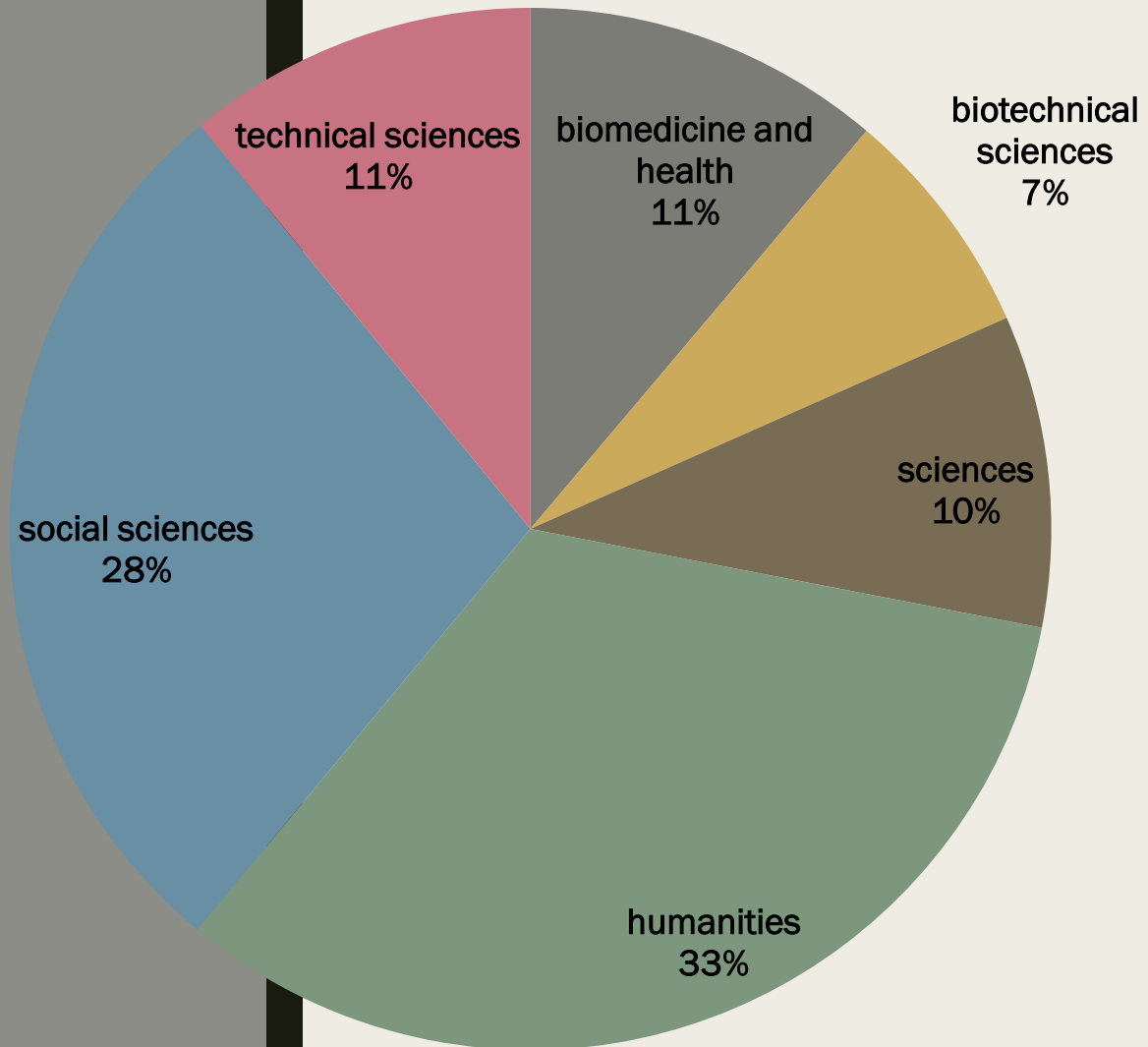
Hrvatski časopisi – još uvijek prisutni izazovi

- neredovitost izlaženja
- slaba učestalost izlaženja
- nedovoljna zastupljenost izvornih znanstvenih radova
- nedostatak zadovoljavajućeg recenzijskog postupka
- “lokalna” uredništva
- nedovoljan broj radova sa stranim (ko)autorima
- nedovoljno transparentne prakse (autorsko pravo, licencije korištenja, upute za autore, upute za recenzente, etička pitanja...)
- nedostatak standardizacije i usklađenosti s globalnim trendovima

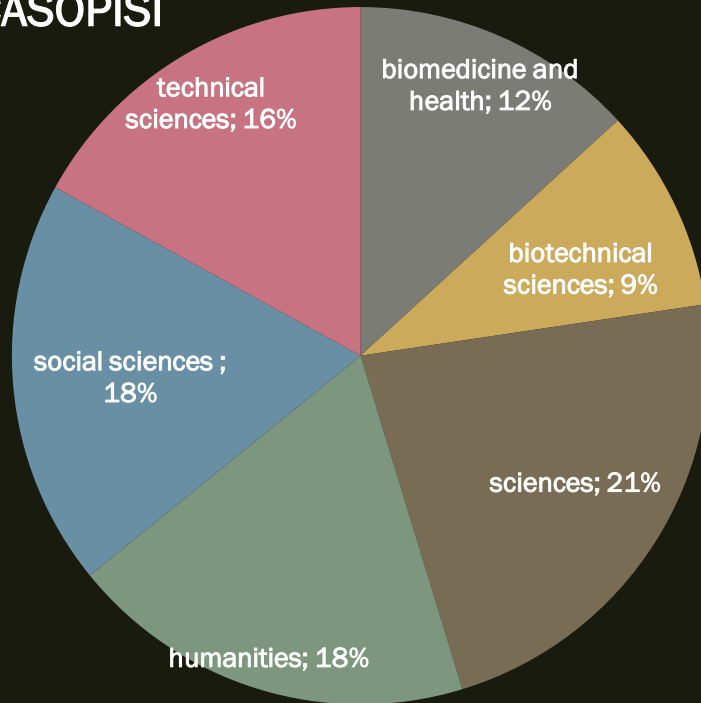
Hrvatski časopisi – još uvijek prisutni izazovi

- neredovitost izlaženja
- slaba učestalost izlaženja
- nedovoljna zastupljenost izvornih znanstvenih radova
- nedostatak zadovoljavajućeg recenzijskog postupka
- “lokalna” uredništva
- nedovoljan broj radova sa stranim (ko)autorima
- nedovoljno transparentne prakse (autorsko pravo, licencije korištenja, upute za autore, upute za recenzente, etička pitanja...)
- nedostatak standardizacije i usklađenosti s globalnim trendovima

HRČAK časopisi prema području

HRČAK ČASOPISI U WoS-u

VIDLJIVOST

423 znanstvenih, stručnih i znanstveno-popularnih
časopisa uključeno u HRČAK

svi su Google Scholar (GS)

89 u DOAJ

54 u WoS (15 u Current Contents)

130 u Scopus (+37 neaktivnih)

...

PODACI O KORIŠTENJU ZA 2015.

136.435 članaka
dostupnih u punom tekstu

238 GB podataka

24,35 TB prometa
putem *weba* u proteklih 12 mjeseci

Preuzeto iz „Podatkovne usluge i digitalni repozitoriji: Izvještaj za
listopad, studeni, prosinac 2015.”

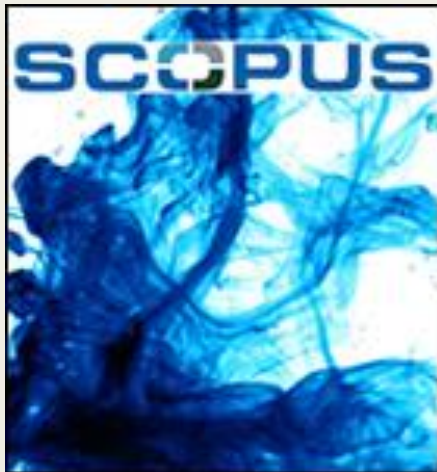
Korištenje u 2015.

- ukupni promet od 24,35 TB, uz mjesečni prosjek od 2,1 TB
- zabilježeno je ukupno 13.191.881 korisničkih posjeta, uz mjesečni prosjek od 1.099.323 posjeta
- web-poslužitelj je obradio ukupno 101.987.664 zahtjeva, uz mjesečni prosjek od 8.498.972 obrađenih zahtjeva

Preuzeto iz „Podatkovne usluge i digitalni repozitoriji: Izvještaj za listopad, studeni, prosinac 2015.”

HRČAK i suradnja

- uredništva
- (veliki) izdavači
- EC projekti
- Google, DOAJ i dr.
- altmetrija i dr.

HRČKU ODOBRENA SREDSTVA ZA RAZVOJ IZ OPENAIRE PROJEKTA

- [FP7 post-grant Open Access Pilot](#)
- Prijedlog tehničkog unaprjeđenja Hrčka uključuje sljedeće iskorake:
 - Implementacija mogućnosti pohrane XML verzije rada uz PDF što bi omogućilo rudarenje sadržaja radova
 - Implementacija podrške za korištenje identifikatora autora [ORCID](#)
 - Implementacija podrške za prikupljanje i otkrivanje informacija o financijerima i projektima s kojima je rad povezan i u slučaju kad se projekt ne nalazi na normativnom popisu projekata OpenAIRE-a
 - Implementacija podrške za dostavu informacija o radovima [DOAJ](#)-u kroz implementaciju podrške za DOAJ XML i DOAJ API
 - Implementacija podrške za citiranje istraživačkih podataka u okviru metapodataka o radu korištenjem [JATS](#) formata
 - Unaprjeđenje podrške za pretraživanje Hrčka i implementacija facetnog pretraživanja.

SUTRA

Dinamički razvoj HRČAK časopisa u skladu s razvojem tehnologija i naprednim trendovima u znanstvenom izdavaštvu

Časopisi – otvorena pitanja

- časopis još uvijek glavni kanal znanstvene komunikacije

ali...

- časopis je zastarjeli koncept još uvijek tiskanog svijeta
- usporava razvoj znanosti, ne primjenjuje raspoložive tehnologije i mogućnosti...
- ...ili ih primjenjuje vrlo sporo

Izazovi za hrvatske časopise

- „hrvatski časopis” = lokalni časopis = časopis slabe kvalitete
- što časopis čini „međunarodnim” ili „visoke kvalitete”?
 - koja je uloga „lokalnih časopisa”?
- je li metrika koja se najučestalije koristi (JIF) dobra?
- što se može još učiniti na unaprjeđivanju vidljivosti, čitanosti, citiranosti i porastu utjecaja hrvatskih časopisa?
- što se može učiniti na poboljšanju kvalitete hrvatskih časopisa?

Budućnost časopisa

- dinamički, višerazinski, interaktivni, multimedijalni sadržaji
 - mašinski čitljivi radovi
 - RDF, *linked data*
 - istraživački podaci
 - više medija, više različitih formata za svaki („*beyond PDF*”)
 - identifikator autora (ORCID?)
 - identifikator publikacije (DOI?)
 - identifikator ustanove, projekta...
- eksperimentiranje s otvorenim recenzijskim postupkom, razradom autorstva (uključujući i druge vrste doprinosa – engl. *contributorship*) i dr.

HRČAK - podrška uredništvima

- pri korištenju Open Journal System
- pri izradi kvalitetnijih PDF dokumenata, posebno onih pogodnih za dugotrajn(ije)o čuvanje
- pri dobivanju DOI, eISSN
- pri podizanju kvalitete i usklađivanja uredničkih standarda
- pri razvoju časopisa korištenjem novih tehnologija (implementacija multimedijalnih sadržaja i sl.)

Kriteriji prihvaćanja

- dosadašnji kriteriji fleksibilni - utječe li to na kredibilitet?
- definiranje strožih kriterija za “ulazak” časopisa u HRČAK
- ne samo otvoreni pristup, već i slobodno korištenje radova (i istraživačkih podataka) – prava!
- redovitost izlaženja / objave na HRČKU
- engleski naslov, sažetak i ključne riječi (hrvatski?)
- bibliografski standardi
- recenzijski postupak

Unos podataka (administracija)

- stalne prilagodbe administracijskog sučelja
- omogućavanje unosa HTML tag-ova u određena polja
- olakšavanje unosa: metapodaci iz PDF-a
- olakšavanje unosa autora, afilijacija...NORMATIVNE DATOTEKE (autori, projekti, ustanove...)

Pobiranje

- detaljno praćenje pobiranja, registriranje pogrešaka, potrebne prilagodbe
- unaprjeđena suradnja s velikim proizvođačima baza podataka (Thomson Reuters, Elsevier, EBSCO i dr.)
- optimizacija OAI modula
- pobiranje od strane HRČAK portala radova i metapodataka časopisa koji ne koriste OJS

Ostalo

- poticanje komentiranja članaka
- prilagodba prikaza (rezultata pretraživanja) potrebama čitatelja
- proširenje pokrivenosti – radovi objavljeni u zbornicima skupova
- unaprijeđeno pretraživanje i pregledavanje: unaprijeđene mogućnosti pregledavanja, slični radovi, facete, bolje tematsko povezivanje radova na temelju ključnih riječi, tekstova sažetaka i sl.
- dizajn: novi dizajn, nove funkcionalnosti, prostor za novosti, isticanje sadržaja, “search engine friendly” URL-ovi (zamjena apstraktnih parametara riječima iz naslova rada i sl.)

HVALA NA POZORNOSTI!

- Zahvaljujem HRČAK timu SRCA i Savjetu HRČKA!

- J. Stojanovski – jadranka.stojanovski@irb.hr